

Aan de slag met de Omgevingswet

Bedrijfsarchitectuur omgevingswet gemeenten UIVO-CG

Erwin Oord
erwin.oord@kinggemeenten.nl

13 oktober 2017
Versie: 1.0

Voorwoord

De invoering van de omgevingswet brengt grote veranderingen met zich mee voor gemeenten. Om die veranderingen gecontroleerd door te voeren, moeten zaken op systematische wijze gepland en uitgevoerd worden op basis van een gedegen impactanalyse.

Architectuur is een instrument om de impact van veranderingen te bepalen en om die impact te vertalen naar een gewenste nieuwe situatie én een praktische aanpak om tot die nieuwe situatie te komen.

De bedrijfsarchitectuur vormt de eerste stap in een architectuurstudie en beschrijft de gewenste situatie van de "werkelijke wereld" in termen van actoren en rollen ("wie"), producten en diensten ("wat") en processen ("hoe").

De bedrijfsarchitectuur vormt de basis voor het ontwerpen van de logische of applicatiearchitectuur waarin applicaties, gegevens en services de hoofdrol spelen.

Inhoudsopgave

- 1 Actoren en rollen omgevingswet
- 2 Producten en diensten omgevingswet
- 3 Instrumenten omgevingswet
- 4 Bedrijfsprocessen omgevingswet

Aan de slag met de
Omgevingswet

Actoren en rollen omgevingswet

- Actoren
- Rollen
- Betrokkenheid

Over actoren en rollen

Met actoren en rollen beschrijven we het "wie"-aspect van de bedrijfsarchitectuur (de andere aspecten zijn "wat" en "hoe").

Onder een actor verstaan we in dit document een persoon of organisatie die op de een of andere wijze (actief of passief) betrokken is bij uitvoering van de omgevingswet. Voorbeelden zijn het Rijk en een burger of bedrijf.

Onder een rol verstaan we in dit document de invulling die een actor geeft aan zijn/haar betrokkenheid. Een actor kan vaak meerdere rollen vervullen – een burger kan bijvoorbeeld zowel vergunningaanvrager als (in een andere zaak) bezwaarmaker zijn.

Met het beschrijven van de actoren en rollen en hun samenhang brengen we het speelveld in kaart, op basis waarvan we vervolgens producten en diensten en de onderliggende processen kunnen inventariseren.

De gemeente heeft bij het uitvoeren van de omgevingswet te maken met een diversiteit aan actoren

- Betrokkenen
 - Burger
 - Bedrijf
 - Instelling*
 - Overheidsorganisatie
- Ketenpartners
 - Rijk
 - Provincie
 - Waterschap
 - Andere gemeente
- Uitvoeringspartners
 - Omgevingsdienst
 - Veiligheidsregio
 - GGD
 - Private uitvoerder
- Rechtspraak
 - Raad van State
 - Rechtbank
- Overige
 - DSO-(beheer)organisatie
 - Informatiehuizen
 - Toepassing-ontwikkelaars

De actoren kunnen diverse rollen vervullen, waaronder met name principiële rollen en samenwerkingsrollen

- Principiële rollen
 - Een ieder
 - Iedereen die over een locatie wil weten welke beleidsdocumenten van toepassing zijn, regels gelden of gegevens beschikbaar zijn
 - Initiatiefnemer
 - Een actor die iets wil in de fysieke leefomgeving
 - Belanghebbende
 - Een actor die (nadelige) invloed ondervindt van het initiatief van een ander of een besluit van een overheid
 - Bevoegd gezag
 - Beleid- en regelopstellers en planbeoordelaars (planvormingsproces)
 - Vergunningverleners, toezichthouders en handhavers (uitvoeringsproces)
- Samenwerkingsrollen
 - Ketenpartner*
 - Overheidsorganisatie die als gelijkwaardige samenwerkt met andere overheidsorganisaties
 - Uitvoeringspartner
 - Private of overheidsorganisatie die als opdrachtnemer samenwerkt met een overheidsorganisatie (als opdrachtgever)

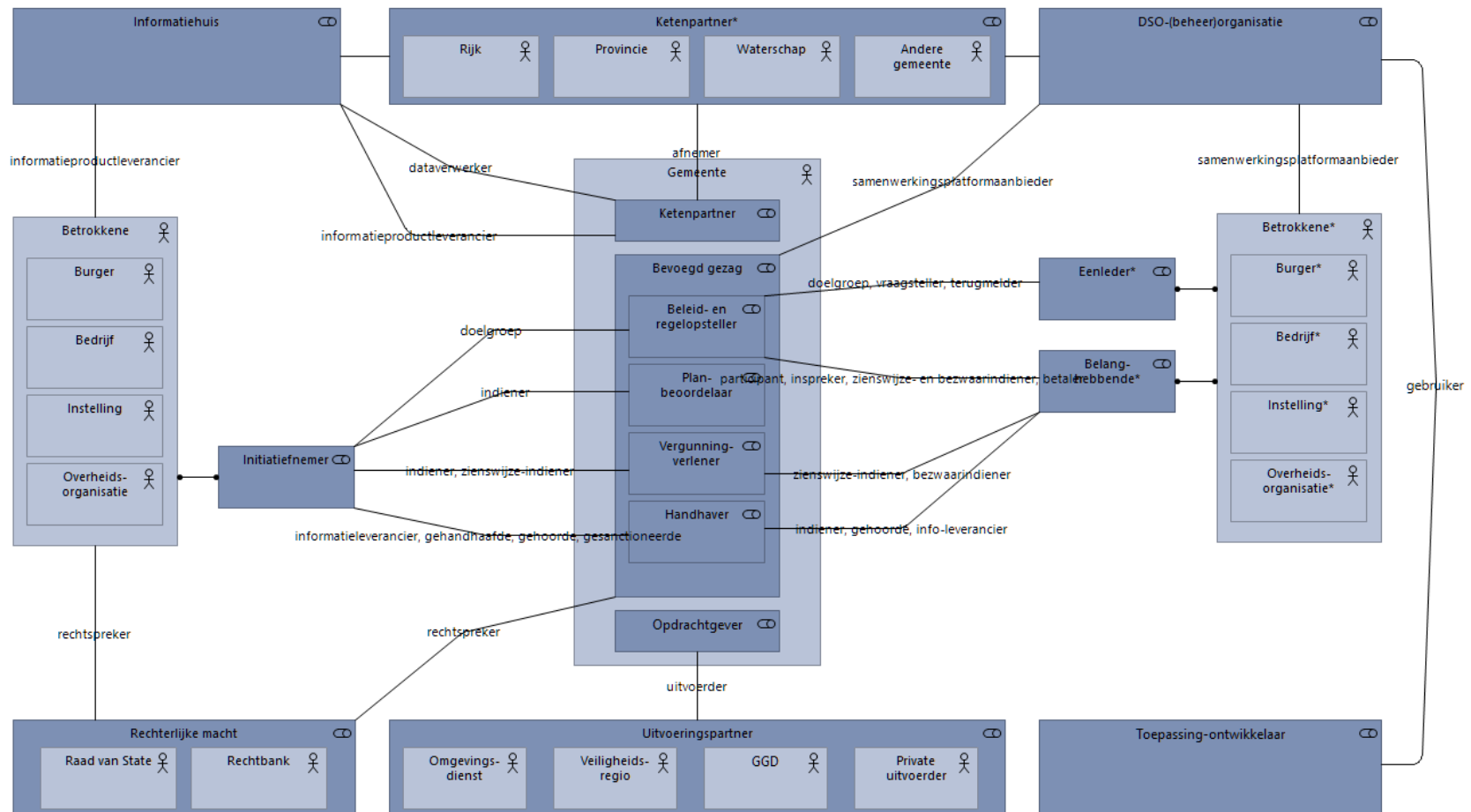

De gemeente zelf kan in verschillende rollen acteren

- Bevoegd gezag
 - Beleid- en regelopsteller
 - Verantwoordelijkheid voor het opstellen van beleid met de daarbij behorende regels voor beheer en ontwikkeling van de fysieke leefomgeving.
 - Planbeoordelaar
 - Verantwoordelijkheid voor het overleggen met initiatiefnemers zodat die hun plannen goed kunnen inpassen in de fysieke leefomgeving en besluitvorming daarover soepel kan verlopen.
 - Vergunningverlener
 - Verantwoordelijkheid voor besluiten op vergunningaanvragen en het waar nodig of gewenst inschakelen van ketenpartners voor advies (al dan niet met instemming) en samenwerking
 - Handhaver
 - Verantwoordelijkheid voor het toezien op activiteiten en het handhaven van de orde met betrekking tot de fysieke leefomgeving
- Ketenpartner
 - Verantwoordelijkheid voor samenwerking met andere bevoegde gezagen, aansturend of uitvoerend
- Opdrachtgever
 - Verantwoordelijkheid voor het aansturen van uitvoerende organisaties
- Daarnaast kan de gemeente ook initiatiefnemer of belanghebbende zijn

Het actorsamenwerkingsdiagram toont de betrokkenheid waarin de actoren hun rollen t.o.v. de gemeente (als bevoegd gezag) spelen

Aan de slag met de
Omgevingswet

Producten en diensten omgevingswet

- Producten
- Diensten per product
- Afnemers

Over producten en diensten

Met producten en diensten beschrijven we het "wat"-aspect van de bedrijfsarchitectuur (de andere aspecten zijn "wie" en "hoe").

Onder een dienst verstaan we in dit document een helder gedefinieerd en afgebakend resultaat dat een afnemer ontvangt van een organisatie, geformuleerd vanuit het perspectief van de afnemer. Een voorbeeld is vergunningverkrijging.

Onder een product verstaan we in dit document een logische groepering van diensten die we als een geheel kunnen aanduiden en waar we kwaliteitscriteria aan kunnen koppelen, ook weer geformuleerd vanuit het perspectief van de afnemer. Een voorbeeld is invloed op ontwikkelingen.

Met het beschrijven van de producten en diensten en hun samenhang brengen we in kaart wat de gemeente aan resultaten moet leveren. Dit vormt de basis voor het definiëren van bedrijfsprocessen waarmee de diensten geleverd worden, en (in de applicatiearchitectuur) de informatievoorziening die daarbij nodig is.

We onderscheiden een zestal hoofdproducten die de gemeente levert in het kader van de omgevingswet

- Beleidsontwikkeling en -beheer => Eenieder
 - Opstellen van beleid en het communiceren hierover
- Ruimte voor activiteiten => initiatiefnemers
 - Ondersteunen van initiatiefnemers die activiteiten willen ontplooiën
- Invloed op ontwikkelingen => belanghebbenden
 - Ondersteunen van belanghebbenden die invloed willen uitoefenen op beleid en activiteiten
- Orde => belanghebbenden
 - Bewerkstelligen dat vastgesteld beleid in de fysieke leefomgeving nageleefd wordt
- Samenwerking => ketenpartners
 - Ondersteunen van ketenpartners bij de uitvoering van hun taken volgens afspraken
- Brondatabeheer => Eenieder, informatiehuizen
 - Beheren en beschikbaarstellen van informatie over objecten in de fysieke leefomgeving

Op de volgende bladzijden definiëren we per product de te leveren diensten

Onder het product “Beleidsontwikkeling en -beheer” vallen drie diensten

- Planvorming (EenIeder)
 - Het (beschikbaar) hebben van gemeentelijk beleid dat (ruimtelijke) activiteiten mogelijk maakt en tegelijkertijd bescherming biedt tegen ongewenste ontwikkelingen
- Voorlichting (EenIeder)
 - Het proactief (niet gepersonaliseerd) voorgelicht worden met informatie over nieuwe ontwikkelingen t.a.v. omgevingsbeleid
- Vraagbeantwoording (EenIeder)
 - Het tijdig en correct beantwoord krijgen van vragen betreffende omgevingsbeleid

Onder het product “Ruimte voor activiteiten” vallen vier diensten

- Oriëntering (Initiatiefnemer)
 - Het beschikbaar hebben van alle informatie (beleid, lopende projecten, vergunningen, ...) die helpt bij het vormen van een plan
- Verkenning (Initiatiefnemer)
 - Het in vroeg stadium overleggen met de gemeente om plannen mee te helpen vormen teneinde de besluitvorming soepel te laten verlopen
- Activiteitmelding (Initiatiefnemer)
 - Het kunnen melden van meldingsplichtige activiteiten
- Vergunningverkrijging (Initiatiefnemer)
 - Het verkrijgen van omgevingsvergunningen teneinde vergunningplichtige activiteiten te kunnen ondernemen

Onder het product “Invloed op ontwikkelingen” vallen drie diensten

- Participatie (belanghebbende)
 - Het overleggen met de gemeente over initiatieven van de gemeente (beleid óf vergunningplichtig initiatief van de gemeente) teneinde de eigen visie vroegtijdig te kenbaar te maken en die mee te laten nemen in de (voor)ontwerpfase van een beleidsdocument of initiatief
- Inspraak (belanghebbende)
 - Het indienen van een zienswijze op een ter inzage gelegd ontwerpbesluit, met als doel het laten verwerken van die zienswijze in het definitieve besluit
- Bezwaarbehandeling (belanghebbende)
 - Het indienen van bezwaren op genomen besluiten, met als doel het desbetreffende besluit terug te laten draaien

(De mogelijkheid van in beroep gaan noemen we hier bewust niet, omdat die dienst niet door de gemeente maar door de rechtbank of RvS wordt geboden.)

Onder het product “Orde” vallen twee diensten

- Overlastmelding (belanghebbende)
 - Het kunnen melden van overlast, met als doel dat, wanneer inderdaad sprake is van strijdigheid, toezicht/handhaving wordt ingesteld. Er is sprake van een strijdigheid wanneer een activiteit niet conform beleidsregels of bepalingen in een vergunning wordt uitgevoerd
- Toezicht en Handhaving (belanghebbende)
 - Het laten toezien op activiteiten en nemen van maatregelen om een geconstateerde strijdigheid op te (doen) heffen. Dit kan zowel bestuursrechtelijk als strafrechtelijk zijn. NB. Toezichthouden valt hieronder; we zien dat derhalve niet als aparte dienst

Onder het product “Samenwerking” vallen drie diensten

- Advisering (ketenpartner)
 - Het verkrijgen van een advies van de gemeente als ketenpartner, naar aanleiding van een concrete vraag of proactief vanuit de gemeente. Dit kan bijvoorbeeld een informeel gesprek zijn, een formeel rapport of participatie van de gemeente in planvorming van een ander bestuursorgaan
- Cocreatie (ketenpartner)
 - Het samen met een of meer ketenpartners werken aan een gezamenlijk resultaat. Dit kan bijvoorbeeld het gezamenlijk beantwoorden van zienswijzen zijn bij het in samenhang wijzigen van een omgevingsplan en een omgevingsverordening.
- Regievoering (ketenpartner)
 - Het coördineren van samenwerking in procesketens wanneer dat het beste vanuit de gemeente kan worden gedaan. Dit kan bijvoorbeeld van belang zijn bij de behandeling van een vergunningaanvraag met meerdere componenten

(Merk op dat de hier genoemde activiteiten soms lastig af te bakenen zijn en daarom wellicht meer als “business interaction” dan als “business service” te modelleren zijn)

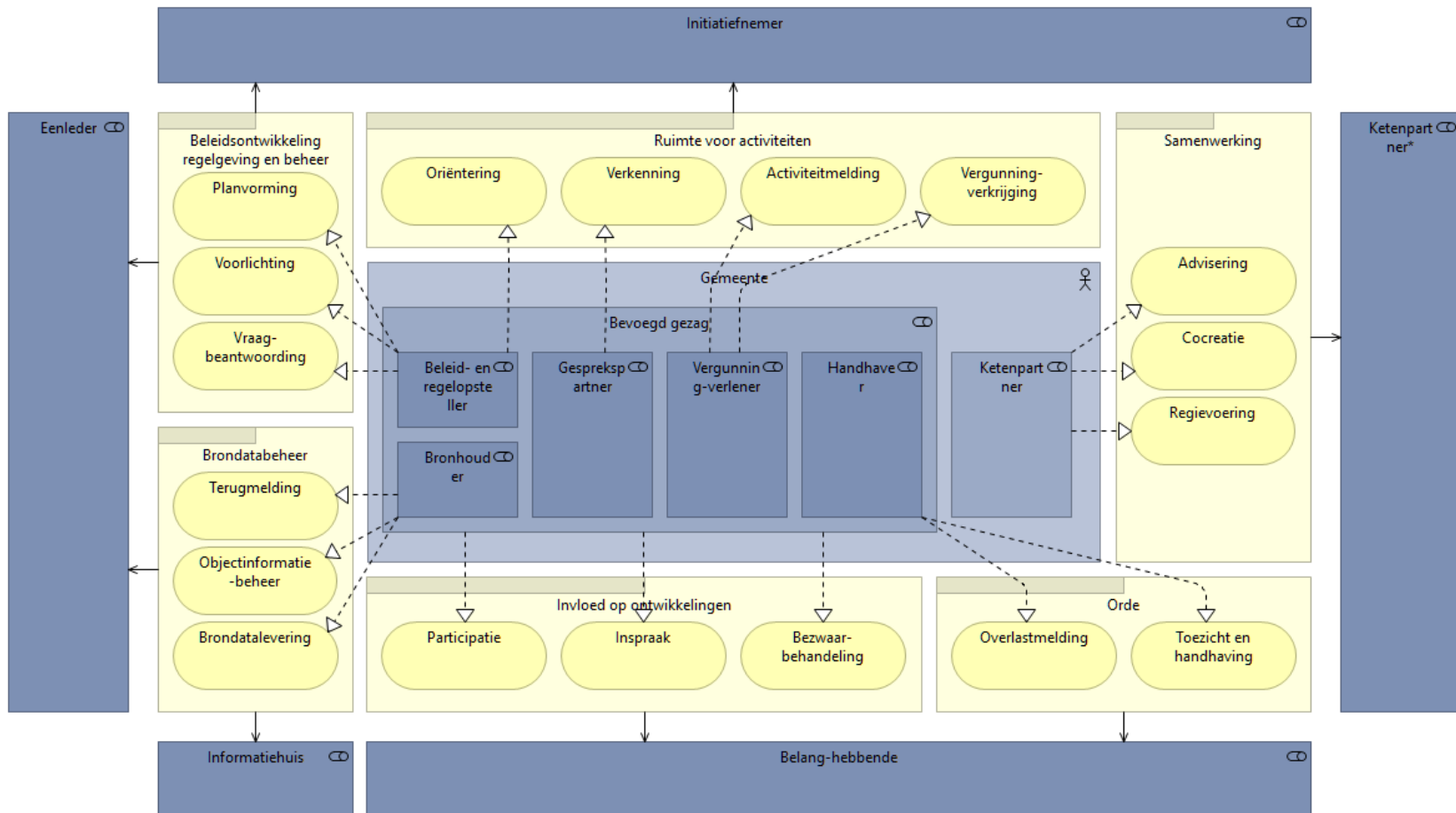

Onder het product “Brondatabeheer” vallen drie diensten

- Objectinformatiebeheer (EenIeder)
 - Het beheren van informatie over objecten in de fysieke leefomgeving, zodat die informatie gebruikt en beschikbaargesteld kan worden ten behoeve van planvorming en activiteiten.
- Brondatalevering (informatiehuizen)
 - Het (eenmalig, periodiek of continu) ontvangen van ruwe brondata van de gemeente ten behoeve van het vervaardigen van formele informatieproducten
- Terugmelding (EenIeder)
 - Het aan de gemeente kunnen melden van (vermeende) fouten in brondata

Het dienstendiagram toont vanuit welke rollen de gemeente diensten levert en wie de afnemers zijn

Aan de slag met de
Omgevingswet

Instrumenten omgevingswet

- Instrumenten
- Samenhang

Over de omgevingswet-instrumenten

De Omgevingswet biedt bestuursorganen een aantal instrumenten om de doelstellingen van de wet in de praktijk uit te voeren. Deze beschouwen we als onderdeel van de producten en diensten in het "wat"-aspect van de architectuur.

De kerninstrumenten zijn instrumenten waarin bestuursorganen de inhoudelijke beleidsvoornemens en de uitwerking daarvan vormgeven.

Daarnaast biedt de Omgevingswet ondersteunende instrumenten. Hiermee wordt de doorwerking tussen de kerninstrumenten geregeld. Ook kunnen bestuursorganen van het Rijk en de provincie met ondersteunende instrumenten invloed uitoefenen op het beleid van decentrale overheden.

De instrumenten hebben onderlinge afhankelijkheden. Door ze in samenhang te beschouwen worden ook afhankelijkheden tussen de ketenpartners en de bedrijfsprocessen inzichtelijker.

We onderscheiden kerninstrumenten en ondersteunende instrumenten

- Kerninstrumenten geven vorm aan de inhoudelijke beleidsvoornemens en de uitwerking daarvan
 - Omgevingsvisie (Rijk, provincie, gemeente)
 - Omgevingsplan (Gemeente)
 - Omgevingsprogramma (Rijk, provincie, waterschap, gemeente)
 - Omgevingsvergunning (Gemeente; in bijzondere gevallen Rijk, provincie of waterschap)
 - Omgevingsverordening (provincie)
 - Waterschapsverordening (waterschap)
 - Projectbesluit (Rijk, provincie, waterschap)
 - Algemene rijksregels (Rijk)
- Ondersteunende instrumenten regelen van de uitvoering van het beleid uit de kerninstrumenten
 - Voorbereidingsbesluit (Rijk, provincie, gemeente)
 - Omgevingswaarden (Rijk, provincie, gemeente)
 - Instructie (Rijk, provincie)
 - Instructieregel (Rijk, provincie)
 - Maatwerkregel (Provincie, waterschap, gemeente)

Op de volgende bladzijden beschrijven we de gemeentelijke instrumenten nader

De omgevingsvisie is een strategische visie voor de lange termijn voor de gehele fysieke leefomgeving

- Type: Kerninstrument (dienst 'planvorming')
- Aanleiding
 - Wanneer daar behoefte aan is (hebben van een omgevingsvisie is verplicht*)
 - Geen actualisatieplicht
- Input/kaders
 - Bovenliggende ((inter)nationale en provinciale) kaders en omgevingsvisies
- Leidt tot
 - Uitwerking in een omgevingsplan
 - Uitwerking in een of meerdere omgevingsprogramma's
 - Burgers en bedrijven niet direct gebonden (want via omgevingsplan/-programma)
- Totstandkoming
 - Participatie (met toelichting over proces in de omgevingsvisie)
 - Via uniforme openbare voorbereidingsprocedure. Zienswijze; geen bezwaar of beroep mogelijk

Een omgevingsprogramma bevat maatregelen om doelstellingen voor de fysieke leefomgeving te bereiken

- Type: Kerninstrument (dienst 'planvorming')
- Aanleiding
 - Verplichte programma's volgend uit de omgevingswet en/of EU-richtlijnen (bv. geluidbeheersing)
 - Verplicht wanneer niet op korte termijn kan worden voldaan aan een of meer omgevingswaarden
 - Wanneer gewenst (nodig voor bereiken een of meer doelen in de omgevingsvisie/omgevingsplan)
 - Voor beoordeling van de toelaatbaarheid van specifieke activiteiten (programmatische aanpak)
- Input/kaders
 - Omgevingsvisie
 - Omgevingswet / EU-richtlijnen (verplichte programma's)
 - Monitoringsdata
 - Omgevingsplan (programmatische aanpak)
- Leidt tot
 - Uitvoering van maatregelen, monitoring en evaluatie
- Totstandkoming
 - Participatie
 - Via reguliere voorbereidingsprocedure. Bezwaar, beroep ABRvS mogelijk alleen voor onderdelen met rechtstreekse impact
 - Soms (AMvB) uitgebreide voorbereidingsprocedure. Zienswijze, beroep ABRvS mogelijk alleen voor onderdelen met rechtstreekse impact

Het omgevingsplan bevat toepasbare gemeentelijke regels over de fysieke leefomgeving.

- Type: Kerninstrument (dienst 'planvorming')
- Aanleiding
 - Wijziging wanneer daar behoefte aan is; elke gemeente moet één OP hebben*
 - Als er vergunningen voor afwijkactiviteiten zijn verstrekt (binnen vijf jaar)
 - Geen periodieke actualisatieplicht
- Input/kaders
 - De eigen omgevingsvisie
 - Omgevingsverordening, Waterschapsverordening
 - Projectbesluit(en), Instructie(s)
 - Algemene rijksregels
- Leidt tot
 - Kaderstelling bij vergunningverlening en alle activiteiten in de fysieke leefomgeving
- Totstandkoming
 - Per gemeente geldt één omgevingsplan.
 - Participatie (met toelichting over proces in de omgevingsvisie)
 - Via uniforme openbare voorbereidingsprocedure. Zienswijze; beroep via ABRvS
 - Omgevingsplan evolueert van een "document" met periodieke releases naar een beheerde "dataset" waarvan (kleine) onderdelen naar wens (en in overleg) aangepast worden.

Een omgevingsvergunning representeert de toestemming om activiteiten in de fysieke leefomgeving uit te voeren

- Type: Kerninstrument (dienst 'vergunningverkrijging')
- Aanleiding
 - Vergunningaanvraag of actualisatie van een bestaande vergunning
- Input/kaders
 - Vergunningaanvraag met beschrijving van de activiteiten
 - Omgevingsplan
 - Waterschapsverordening
 - Omgevingsverordening
 - Algemene Rijksregels
- Leidt tot
 - (toestemming voor) uitvoering van vergunningplichtige activiteiten
- Totstandkoming
 - Participatie in de verkenningsfase, te organiseren door de initiatiefnemer
 - Via reguliere voorbereidingsprocedure. Bezwaar, beroep rechtbank en beroep ABRvS mogelijk
 - Soms (AMvB) uitgebreide voorbereidingsprocedure. Zienswijze, beroep rechtbank en beroep ABRvS mogelijk

Een voorbereidingsbesluit voorkomt dat ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving de werking van te nemen besluiten belemmeren

- Type: ondersteunend instrument (dienst 'planvorming')
- Aanleiding
 - Opstellen van een omgevingsplan, een omgevingsverordening, een projectbesluit, een instructie of een instructieregel
- Input/kaders
 - Het onderhanden omgevingsinstrument
- Leidt tot
 - Buitenwerkingstelling van onderdelen van het omgevingsplan die in de nieuwe planvorming niet meer gewenst zijn of terugkomen.
- Totstandkoming
 - Door gemeenteraad (of B&W gedelegeerd)
 - Geen zienswijze, bezwaar of beroep mogelijk

Omgevingswaarden zijn kwaliteitsnormen die het bevoegd gezag voor (een onderdeel van) de fysieke leefomgeving wil bereiken

- Type: ondersteunend instrument (onderdeel van omgevingsplan)
- Aanleiding
 - De wens om bepaalde kwaliteitsnormen op te nemen in een omgevingsplan of omgevingsverordening
- Input/kaders
 - De omgevingsvisie
 - Europese of andere internationale verplichtingen
- Leidt tot
 - Kaderstelling bij vergunningverlening en bij toezicht en handhaving
- Totstandkoming
 - Onderdeel van het omgevingsplan
 - Geen zienswijze, bezwaar of beroep mogelijk tegen een specifieke omgevingswaarde; wel zienswijze of beroep mogelijk tegen het omgevingsplan waar de omgevingswaarde deel van uitmaakt

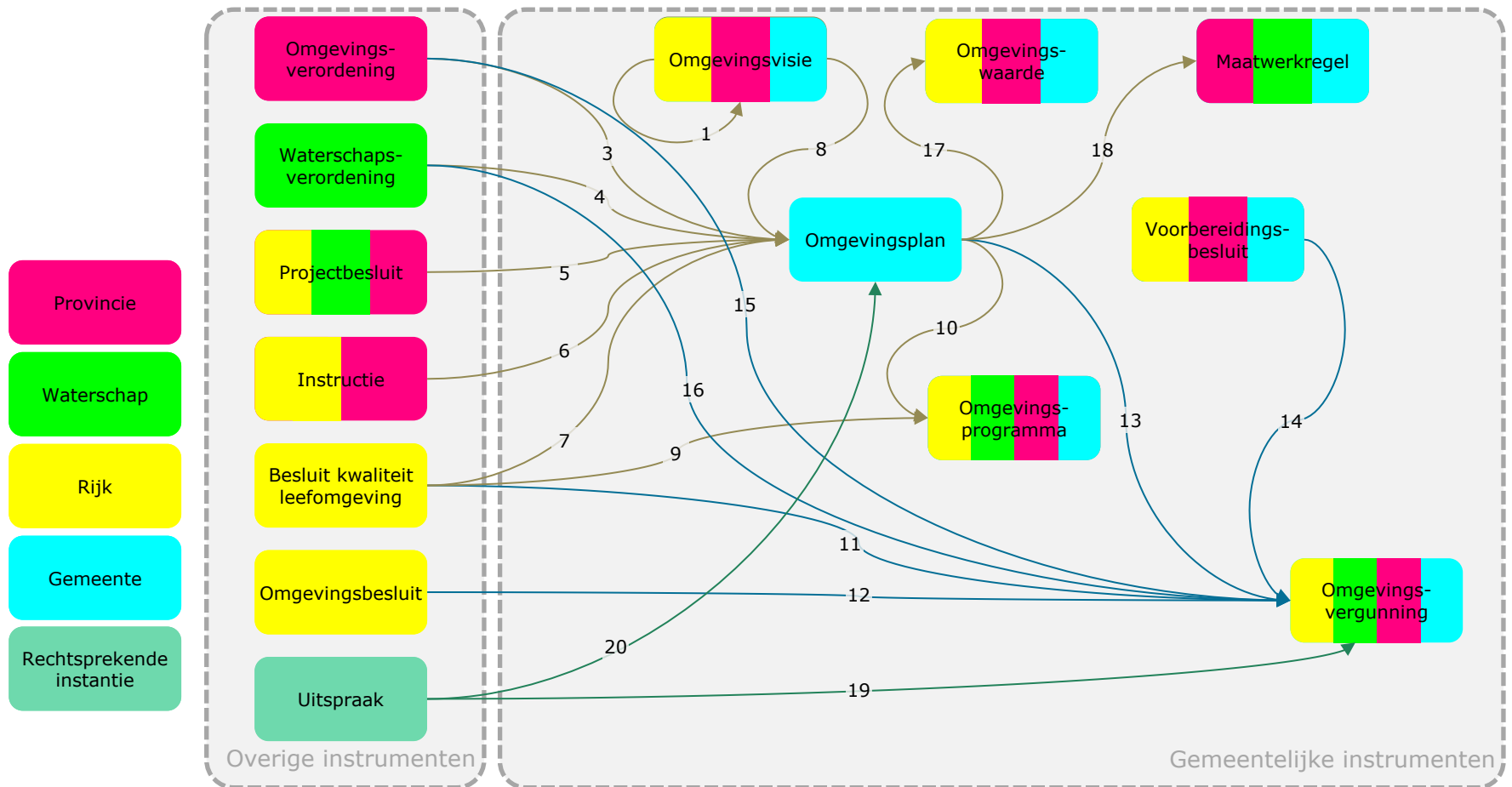

Met een maatwerkregel kan het bevoegd gezag in concrete gevallen afwijken van de algemene regels die voor een gebied of geval gelden

- Type: ondersteunend instrument (onderdeel van omgevingsplan)
- Aanleiding
 - De wens om af te wijken van algemene regels om bijvoorbeeld een kwetsbaar gebied te beschermen
- Input/kaders
 - Algemene rijksregels
 - Omgevingsverordening
- Leidt tot
 - Kaderstelling bij vergunningverlening
- Totstandkoming
 - Onderdeel van het omgevingsplan
 - Geen zienswijze, bezwaar of beroep mogelijk tegen een specifieke maatwerkregel; wel zienswijze of beroep mogelijk tegen het omgevingsplan waar de maatwerkregel deel van uitmaakt

Top-20 relaties tussen omgevingswetinstrumenten gezien vanuit het perspectief van de gemeente

Samenhang instrumenten omgevingswet (toelichting)

1. Bovenliggende omgevingsvisies zijn kaderstellend voor de omgevingsvisie
3. De provinciale omgevingsverordening is kaderstellend voor het omgevingsplan
4. De waterschapsverordening is kaderstellend voor het omgevingsplan
5. Een projectbesluit wijzigt feitelijk de kaderstelling van het omgevingsplan
6. Een instructie van Rijk/provincie is kaderstellend voor het omgevingsplan
7. Het besluit kwaliteit leefomgeving bevat instructieregels voor het omgevingsplan
8. De omgevingsvisie is kaderstellend voor het omgevingsplan
9. Het besluit kwaliteit leefomgeving bevat instructieregels voor omgevingsprogramma's
10. Het omgevingsplan vormt de aanleiding voor opstellen programma's
11. Het besluit kwaliteit leefomgeving bevat regels voor omgevingsvergunningen
12. Het omgevingsbesluit bepaalt wie bevoegd gezag is voor omgevingsvergunningen
13. Het omgevingsplan bevat omgevingswaarden voor omgevingsvergunningen
14. Een voorbereidingsbesluit sluit delen van het omgevingsplan tijdelijk buiten werking
15. De provinciale omgevingsverordening bevat regels voor omgevingsvergunningen
16. De waterschapsverordening bevat regels voor omgevingsvergunningen
17. In het omgevingsplan zijn omgevingswaarden opgenomen om kwaliteitsdoelen na te streven
18. In het omgevingsplan kan via maatwerkregels worden afgeweken van algemene regels
19. (en 20) Gerechtelijke uitspraken kunnen direct ingrijpen op vergunningen, omgevingsplannen en andere (omgevings)documenten (hier verder niet getoond)

Aan de slag met de
Omgevingswet

Bedrijfsprocessen omgevingswet

- Bedrijfsprocessen
- Samenhang

Over bedrijfsprocessen

Met bedrijfsprocessen beschrijven we het "hoe"-aspect van de bedrijfsarchitectuur (de andere aspecten zijn "wie" en "wat").

Onder een bedrijfsproces verstaan we in dit document een onder verantwoordelijkheid van één organisatie (een gemeente) uitgevoerde, geordende reeks activiteiten, gerelateerd aan een interne of externe klant en gericht op het leveren van een dienst aan die klant.

Met het beschrijven van de bedrijfsprocessen en hun samenhang brengen we in kaart hoe de gemeente te werk gaat om de gedefinieerde diensten te leveren. Dit vormt de basis voor een verdere uitwerking van de bedrijfsprocessen, wat weer leidt tot requirements voor de informatievoorziening (applicatieservices en gegevens).

We beperken ons hier tot de bedrijfsprocessen die raakvlakken hebben met uitvoering van de omgevingswet en die specifiek zijn voor de rol van de gemeente als bevoegd gezag.

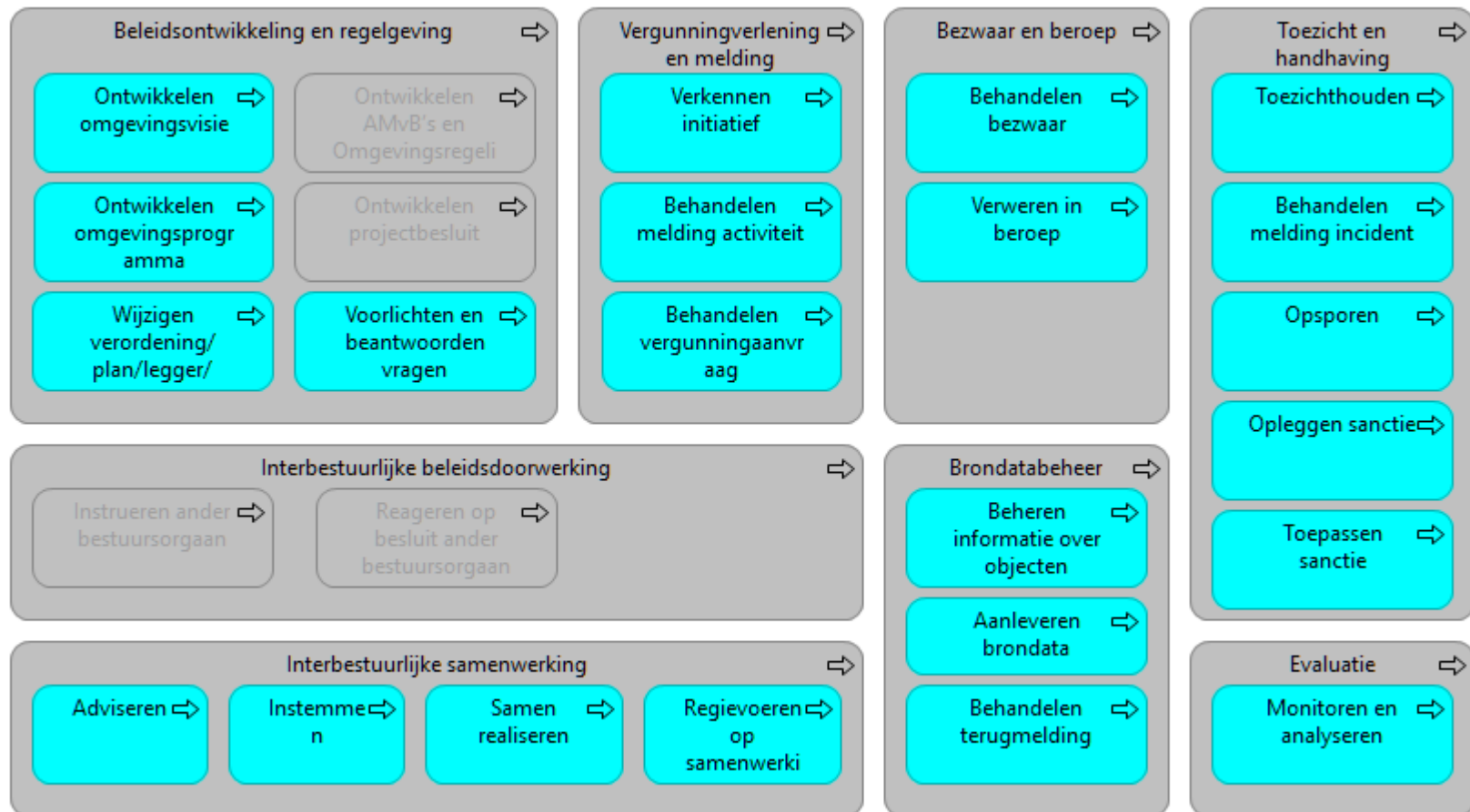

Diensten worden geleverd vanuit bedrijfsprocessen, onderverdeeld in een aantal clusters conform het (concept) uniform interbestuurlijk procesmodel

De omgevingswet-bedrijfsprocessen van de gemeente als bevoegd gezag geplot op de clusters van het uniform procesmodel

Onder de cluster Beleidsontwikkeling en regelgeving vallen vier bedrijfsprocessen

- Ontwikkelen omgevingsvisie
 - Dit bedrijfsproces betreft het ontwikkelen van een integrale visie met strategische hoofdkeuzen in het beleid op de lange termijn voor de fysieke leefomgeving.
- Ontwikkelen omgevingsprogramma
 - Dit bedrijfsproces betreft het ontwikkelen van een programma met maatregelen voor bescherming, beheer, gebruik en ontwikkeling van de fysieke leefomgeving.
- Wijzigen omgevingsplan
 - Dit bedrijfsproces betreft het wijzigen van de gebiedsdekkende regeling met daarin de vastgestelde regels voor de fysieke leefomgeving.
- Voorlichten en vragen beantwoorden
 - Dit bedrijfsproces betreft het geven van algemene informatie over ruimtelijk beleid, proactief (voorlichten) of reactief naar aanleiding van een ontvangen vraag. Het gaat om algemene vragen, niet gebonden aan een initiatief.

Onder de cluster Vergunningverlening en melding vallen drie bedrijfsprocessen

- Verkennen initiatief
 - Dit bedrijfsproces betreft het schriftelijk en/of mondeling afstemmen tussen bevoegd gezag en initiatiefnemer over mogelijkheden en beperkingen met betrekking tot een concreet initiatief.
- Behandelen melding activiteit
 - Dit bedrijfsproces betreft het behandelen van de melding van een (niet-vergunningplichtige) activiteit, zodat het bevoegd gezag weet wat er gebeurt, toezicht kan plannen en/of eventueel maatwerkvoorschriften kan opleggen.
- Behandelen aanvraag vergunning
 - Dit bedrijfsproces betreft het behandelen van een ingediende aanvraag voor toestemming tot het uitvoeren van een voorgenomen vergunning- of ontheffingplichtige activiteit.
- Behandelen bezwaar
 - Behandelen van binnengekomen bezwaarschriften naar aanleiding van een besluit.

Onder de cluster Bezwaar en beroep vallen twee bedrijfsprocessen

- Behandelen bezwaar
 - Dit bedrijfsproces betreft het behandelen van ontvangen bezwaarschriften met betrekking tot een besluit (bijvoorbeeld vergunning, maatwerkvoorschrift of handhavingsmaatregel) van het bevoegd gezag.
- Verweren in beroep
 - Dit bedrijfsproces betreft het verweren van het bevoegd gezag in een beroepsprocedure bij rechtbank of Raad van State, aangespannen door een belanghebbende tegen een door het bevoegd gezag genomen besluit.

(Het zelf in beroep gaan door de gemeente tegen een besluit van een ander bestuursorgaan noemen we hier bewust niet; dat valt buiten scope van "de gemeente als bevoegd gezag" aangezien de gemeente dan als belanghebbende opereert.)

Onder de cluster Toezicht en handhaving vallen vijf bedrijfsprocessen (1/2)

- Toezicht houden
 - Dit bedrijfsproces betreft het vanuit bestuursrechtelijke bevoegdheid beoordelen of een situatie in overeenstemming is met geldende wet- en regelgeving, verstrekte vergunningen en meldingen van activiteiten.
- Behandelen melding incident
 - Dit bedrijfsproces betreft het behandelen van een ontvangen melding van (vermeende) strijdigheid van een omgevingsactiviteit met de geldende normen, gedaan door een hinder ondervindende belanghebbende.
- Opsporen
 - Dit bedrijfsproces betreft het vanuit strafrechtelijke bevoegdheid onderzoeken van een eventuele overtreding.

Onder de cluster Toezicht en handhaving vallen vijf bedrijfsprocessen (2/2)

- Opleggen sanctie
 - Dit bedrijfsproces betreft het vanuit bestuursrechtelijke bevoegdheden opleggen van een sanctie met als doel dat de situatie of het gedrag weer in overeenstemming wordt gebracht met de geldende norm.
- Toepassen sanctie
 - Dit bedrijfsproces betreft het in geval van een reparatoire sanctie toepassen van het dwangmiddel indien de overtreder binnen de gestelde termijn geen gevolg heeft gegeven aan een opgelegde sanctie.

Onder de cluster Interbestuurlijke samenwerking vallen drie bedrijfsprocessen

- Adviseren en instemmen
 - Dit bedrijfsproces betreft het uitbrengen van advies aan of het instemmen met een voorgenomen besluit van een ander bestuursorganen. De vorm kan uiteenlopen van informeel gesprek tot formele instemming.
- Werken aan gezamenlijk resultaat
 - Dit proces betreft het gezamenlijk werken, door twee of meer overheden, aan één gezamenlijk resultaat. De invulling hiervan kan heel divers zijn; er is dan ook meestal niet sprake van een klassiek lineair bedrijfsproces met een aantal opeenvolgende activiteiten. Er is wel sprake van een helder begin- en eindpunt.
- Regievoeren op samenwerking
 - Dit proces betreft het nemen van verantwoordelijkheid voor het eindresultaat van een bedrijfsproces wanneer meerdere ketenpartners daarin een rol vervullen vanuit hun eigen verantwoordelijkheid. Er is hierbij doorgaans geen sprake van een klassiek lineair bedrijfsproces met opeenvolgende activiteiten, maar van een 'parallel proces' waarin de regievoerder continu de voortgang en uitvoering van een ander bedrijfsproces monitort en stuurt.

Onder de cluster Brondatabeheer vallen drie bedrijfsprocessen

- Beheren informatie over objecten
 - Dit bedrijfsproces betreft het registreren en actueel houden van informatie over objecten in de fysieke leefomgeving, teneinde die informatie te gebruiken en beschikbaarstellen voor planvorming en activiteiten.
- Aanleveren brondata
 - Dit bedrijfsproces betreft het aanleveren van brondata aan informatiehuizen, voor de vervaardiging van informatieproducten.
- Behandelen terugmelding
 - Dit bedrijfsproces betreft het behandelen van een melding betreffende een (vermeende) fout in brondata.

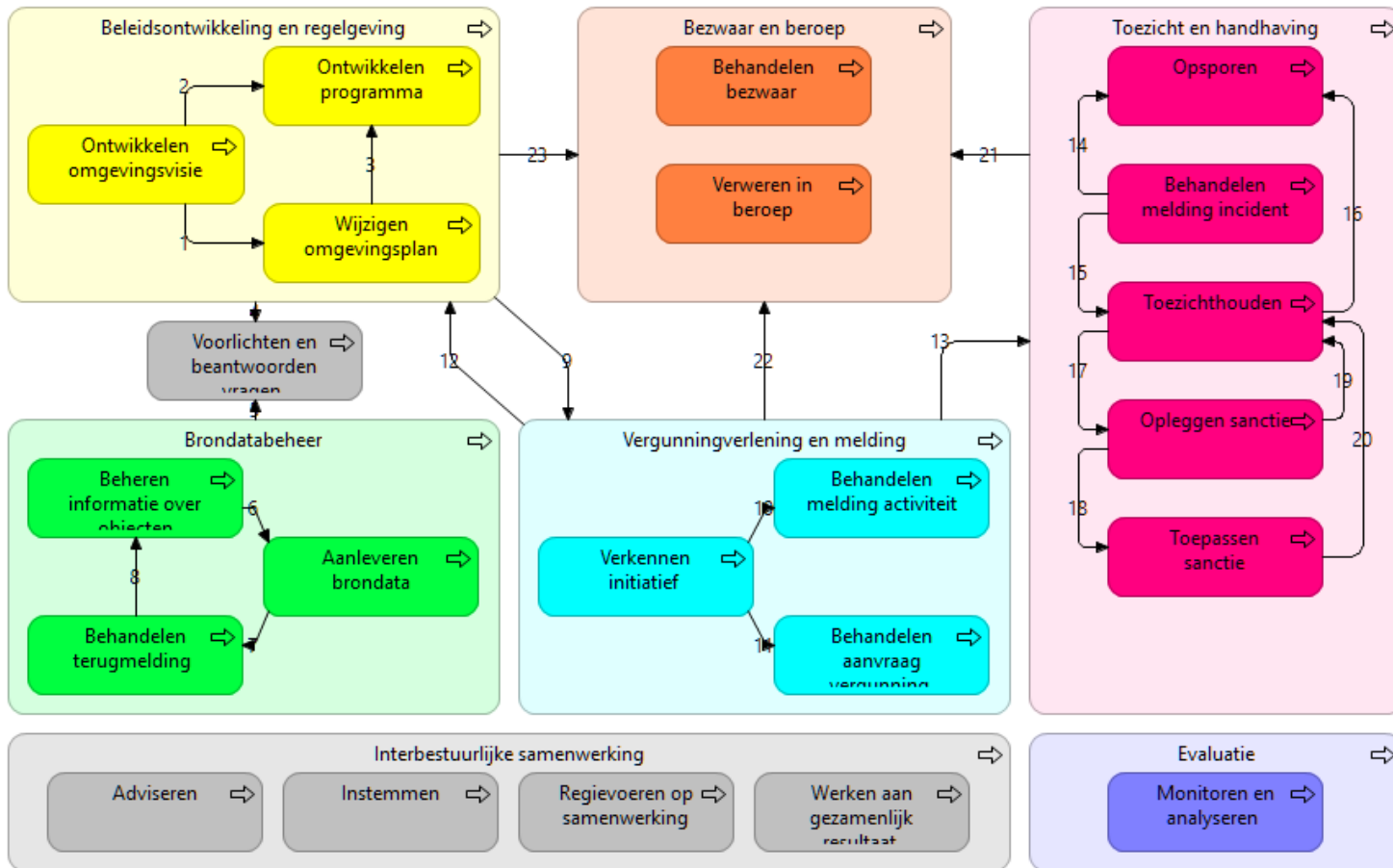

Onder de cluster Evaluatie valt een bedrijfsproces

- Monitoren en analyseren
 - Monitoren en analyseren van verzamelde gegevens ten behoeve van doelstellingen (vanuit EU, Rijk, provincie, gemeente), beleidsvorming (omgevingsvisie, omgevingsplan) en uitvoering (programma, initiatieven).

Het processendiagram toont de causale samenhang tussen de gemeentelijke bedrijfsprocessen van de omgevingswet

Toelichting relaties tussen bedrijfsprocessen (1/4)

- **Beleid en regelgeving**
 1. Een vastgestelde omgevingsvisie vormt een richtinggevend kader voor het wijzigen van het omgevingsplan.
 2. Een vastgestelde omgevingsvisie vormt een richtinggevend kader voor het ontwikkelen van een omgevingsprogramma.
 3. Om de doelen die vastgesteld zijn in het omgevingsplan te bereiken kan een programmatische aanpak gewenst zijn. Die aanpak wordt dan beschreven in een omgevingsprogramma.
 4. Vastgesteld beleid en regelgeving vormt aanleiding tot (proactief) voorlichten en (reactief) beantwoorden van vragen over dat beleid c.q. de regelgeving.
- **Brondatabeheer**
 5. Ook beschikbaargestelde brondata kan aanleiding vormen voor het stellen van vragen.
 6. Wijzigen van informatie over objecten in de fysieke leefomgeving vormt aanleiding voor het proactief aanleveren (van die wijzigingen) aan informatiehuizen.
 7. Op beschikbaargestelde brondata kunnen terugmeldingen komen die behandeld moeten worden.
 8. Uit de behandeling van een terugmelding kan volgen dat de gerelateerde objectinformatie aangepast moet worden.

Toelichting relaties tussen bedrijfsprocessen (2/4)

- Vergunningverlening en melding
 9. Omgevingsplan, (indirect) omgevingsvisie en (deels indirect) omgevingsprogramma's zijn kaderstellend voor initiatieven in de fysieke leefomgeving.
 10. Uit het verkennen van een initiatief kan volgen dat de initiatiefnemer kan volstaan met het doen van een melding van de voorgenomen activiteit.
 11. Uit het verkennen van een initiatief kan volgen dat een vergunning moet worden aangevraagd, waarbij eventueel een afwijkende omgevingsactiviteit wordt vergund.
 12. Uit de verkenning of vergunningsprocedure kan volgen dat aanpassing van de kaders (m.n. het omgevingsplan) gewenst is om het initiatief mogelijk te maken.
 13. Meldingen van een activiteit en verleende (of geweigerde) vergunningen vormen aanleiding tot toezicht en handhaving.

Toelichting relaties tussen bedrijfsprocessen (3/4)

- Toezichthouden en handhaven
 14. Het melden van overlast kan voor de gemeente aanleiding zijn tot opsporen wanneer strafbare feiten worden vermoed.
 15. Het melden van overlast kan voor de gemeente aanleiding zijn tot (extra) toezichthouden.
 16. Het toezichthouden kan leiden tot opsporen als er sprake lijkt van strafbare feiten.
 17. Het toezichthouden kan leiden tot het opleggen van een sanctie als strijdigheid met regels/vergunningen wordt geconstateerd.
 18. Het opleggen van een sanctie kan leiden tot het toepassen van de sanctie als tijdens het toezicht is gebleken dat de overtreding niet is opgeheven na het opleggen.
 19. Het opleggen van een sanctie kan aanleiding zijn tot (versterkt) toezichthouden ter controle of de overtreding wordt opgeheven, met name bij formele handhavingsbesluiten.
 20. Het toepassen van een sanctie kan aanleiding zijn tot (versterkt) toezichthouden om vast te stellen of de overtreding is opgeheven of een nieuwe sanctie moet opgelegd.

Toelichting relaties tussen bedrijfsprocessen (4/4)

- Bezwaar en beroep
 21. Het opleggen van een sanctie is een formeel besluit en staat open voor bezwaar en/of beroep.
 22. Het verlenen of weigeren van een vergunning, en het opleggen van maatwerkvoorschriften is een formeel besluit dat open staat voor bezwaar en/of beroep.
 23. De vaststelling van een omgevingsprogramma en de vaststelling van wijzigingen in het omgevingsplan zijn formele besluiten die open staan voor bezwaar en/ of beroep (voor een programma betreft dat alleen de direct bindende onderdelen).
- Ondersteunende processen
 - Vanuit de ondersteunende processen zijn geen verbindingen getekend.

Aan de slag met de
Omgevingswet